

MEDALION ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA (1920-2006)

Mihaela Băbușanu-Amalanci

La 5 mai 2006, a plecat din lumea noastră marea “Doamna a literelor romanesti”(cum o numea I Zubascu).

Astfel, s-a dezbracat de haina omeneasca a onorurilor primite si a plecat simplu, ca o maicuta, lasând in urma distinctiile si premiile si un gol imens in cultura romaneasca.

Dealtfel traseul “Doamnei Profesoare” se aseamana cu cel al unui alt mare spirit al nostru, Nicolae Steinhardt, prin trecerea de la cea mai larga cultura de tip ranascentist la interiorizarea spirituala specifica monahismului crestin.

S-a nascut la 20 august 1920 in Bucuresti, ca fiica a lui Nicolae Dumitrescu jurist, si al Mariei Apostol.

Isi incepe studiile la Scoala Centrala din Bucuresti, trecind apoi la studii muzicale la Conservativul “Pro Arte”.

În adolescență se pregătise pentru o carieră muzicală, dar o boala nemiloasă a obligat-o să părăsească pianul si vioara refugindu-se astfel spiritual in filologie.

De la studiile muzicale trece asadar la studii juridice si filologice (anglo-germanistică, istoria artelor); își sustine teza de doctorat in filologie cu tema **Renașterea-Umanismul-Dialogul artelor** și doctoratul în drept cu teza **Evolutia notiunii de suveranitate**.

Avându-i ca mentori spirituali pe George Calinescu si Tudor Vianu, își începe ascensiunea in lumea universitară si academica remarcându-se printr-o bogată activitate didactică.

Între 1948-1971 o regasim ca asistent universitar apoi lector, conferentiar, profesor (din 1971) și șef al Catedrei de Literatură Comparată (din 1975) la Universitatea Bucuresti.

Pina in 1957, si concomitent, este redactor la Editura pentru Literatură si cercetător la Institutul de Istorie si Teorie Literară iar din 1973, director al Institutului de Istorie si Teorie Literară “G.Calinescu” din Bucuresti.

Vicepreședintă a Academiei de Studii Sociale si Politice (din 1970).

Președinta Comitetului National Român de Literatură Comparată.

Visiting Professor la Universitatea din Amsterdam (1972).

Membru corespondent al Academiei Române – 1 martie 1974.

Membru titular al Academiei Române – 22 ianuarie 1990.

Vicepreședintă a Academiei Române (2 februarie 1990-18 februarie 1994).

Președintă a Secției de Filologie si Literatură a Academiei Române

Între 1991-1997 a fost director al Școlii Române din Roma (Accademia di

Romania), unde a fost succedată de propriul ei nepot, Marian Papahagi.

Este autoarea a numeroase volume de istorie literară, literatură comparată, istoria culturii, analize stilistice, filozofia culturii, memorialistică etc printre care amintim: **Ion Creangă** (1963), **Surorile Bronte** (1967), **Renasterea, umanismul si dialogul artelor** (1971; editia a II-a, revazuta si adaugita, 1975), **Valori si echivalente umanistice** (1973), **Sofocle - contemporanul nostrum** (1974), **Eminescu - cultura si creatie**(1976), **Periplu umanistic** (1980), **Itinerarii prin cultura** (1982), **Renasterea:Umanismul si dialogul artelor** (1971), **Valori si echivalente umanistice** (1973), **Periplu umanistic** (1980), **Itinerarii prin cultura** (1982).

A elaborat numeroase studii de specialitate în volume colective sau postfețe la ediții din operele unor mari scriitori români si străini, unele traduse în limbile germană si engleză, a fost inițiator și coordonator al unor sinteze de istorie literară la Institutul de Critică Literara “George Călinescu”, a colaborat de asemenea la reviste de specialitate: *Manuscriptum*, *Revista de istorie si teorie litarară* (unde a fost și director), *Romania literara*, *Secolul 20.*, *Synthesis* (director), etc.

A fost membră în Comitetul Executiv al Asociației Internaționale de Literatură Comparată (1973-1979), membră a Academiei Europene de Științe si Arte cu sediul la Paris (1988), membru al Academiei Europene cu sediul la Londra (1993).

A primit si numeroase **distinctii** printre care amintim: Premiul Special al Uniunii Scriitorilor (1986, 1989), Premiul “Adelaide Ristori” (1993), Comandor al “Ordine al Merito della Repubblica Italiana” (1978), “Grande Ufficiale”al aceluiasi ordin (1996), Ordinul bulgar “Sf. Metodiu si Chiril”(1977).

Lucrarea **Eminescu si romantismul german** i-a adus în 1988, premiul internațional “Gottfried von Herder”, iar in 2003, președintele de atunci, Ion Iliescu, ii acorda Ordinul National pentru Merit in grad de Ofițer pentru întreaga activitate și contribuția la studierea, conservarea si promovarea patrimoniului cultural românesc.

A colaborat printre altele si la reviste cum sunt “Manuscriptum”, “Revista de istorie si teorie literara”, “Ramania libera”, “Secolul XX”, la postul national de radio si la Televiziunea Romana.

Din 1990 , dezolată de injustitiile care i se fac, dezolată si de moartea sotului ei în care a avut cel mai bun prieten, obosită și bolnavă, își petrece tot mai mult timp la Mănăstirea Văratec, (loc de reculegere în urma cu o suta de ani si a Veronicăi Micle), iar la 85 de ani se retrage definitiv la frumoasa Mănăstire din nordul Moldovei, sub numele monahal de sora Benedicta.

Nu avea de gând însa să renunțe la munca sa, intenționând sa-și continue lucrarea **Portrete**, volumul II, dar se stinge din viață la 2 mai 2006, înainte de a fi împlinit 86 de ani, fiind înmormântată ulterior la Mănăstirea Putna.

Reputatul om de cultura, eminescolog, Zoe Dumirescu-Bușulenga, declara într-un interviu: “Vârsta îmi permite să trăiesc din amintiri și încerc cât pot să mai fac câte ceva. Bătrânețea nu este o povara. Pentru mine nu există moarte, există trecere

dincolo”.

Zoe Dumitrescu-Buşulenga este un nume de referință în cultura română, un adevărat reper al celei de-a doua jumătăți a secolului XX, fiind considerată de criticul Eugen Simion un model atât intelectual, cât și unul uman.